

Anna Muzyczuk, Paweł Valde-Nowak

Badania archeologiczne w centralnej części Dołów Jasielsko-Sanockich w latach 1982—1984

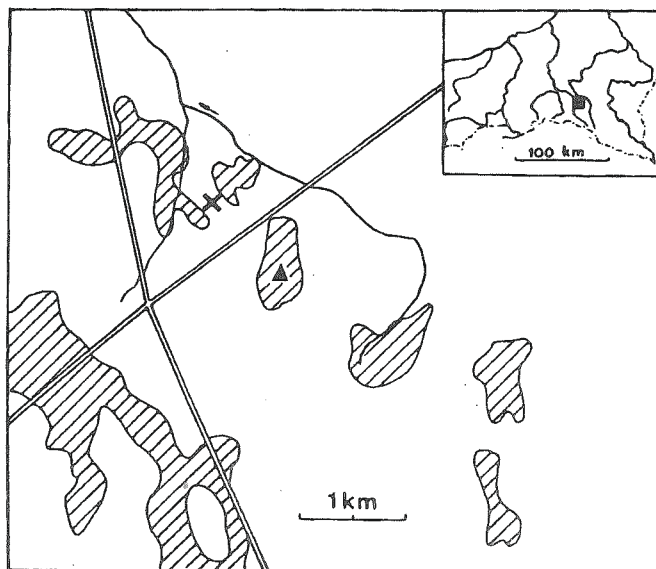
Uwagi ogólne

Największą kotliną w polskich Karpatach fliszowych są Doły Jasielsko-Sanockie. Ich najdalej na zachód wysunięta część to Obniżenie Gorlic w dolinie Ropy. Część środkowa i wschodnia zawiera się w Kotlinie Jasielsko-Krośnieńskiej (J. Kondracki 1978, s. 80). Bez względu na wynik dyskusji o genezie Dołów Jasielsko-Sanockich (por. np. A. Wójcik, 1981, 1986; T. Gerlach 1990) przynależą one do oryginalnej i przy tym zwartej strefy krajobrazowej. Dominują w niej dwa elementy — z jednej strony eksponowane pagóry lub raczej całe ich ciągi, z drugiej zaś rozległe obniżenia. Zarówno pierwsze, jak i drugie reprezentować mają oligoceńską generację form, nawiązującą do zróżnicowanej odporności warstw krosnieńskich (T. Gerlach 1990, s. 122). Wyraźnie zaznaczone są plejstocenyjskie pokrywy żwirowe, wśród nich zaś terasa glaciału środkowopolskiego, jako najrozleglejsza. Bardzo ważnym czynnikiem modelującym powierzchnię, zwłaszcza wierzchołki garbów i ich zbocza jest wiatr, wiejący najczęściej z południa i południowego-zachodu (T. Gerlach 1977; 1990), a więc od strony maksymalnego obniżenia w całym łańcuchu Karpat.

Jednak największą osobliwość geomorfologiczną Dołów są kopalne jeziora, po raz pierwszy stwierdzone w Roztokach k. Jasła (W. Szafer, B. Jaroń 1935). Jeziora takie — dziś coraz częściej badane stanowiska paleobotaniczne o ciągłym profilu — powstały w końcowych fazach glaciału północnopolskiego, w Dryasie III bądź nawet w interstadiale Alleröd (ryc. 1). Z tego czasu i częściowo też z samego początku holocenu (okres preborealny) pochodzą osady węglanowe, np. kredy jeziornej, podścielające serie osadów organogenicznych, tworzących się przez cały holocen. Jeziora takie jako podstawowy dla niskiej strefy krajobrazowej Dołów element rzeźby, ukształtowały się więc na przełomie plejstocenu i holocenu, ulegając stopniowemu zabagnieniu.

Ślady osadnictwa, jakie odnotowano w analizowanych profilach paleobotanicznych, dowodzą aktywności ludzkiej na tym terenie od ogólnie biorąc środkowego neolitu począwszy, choć zaznaczają się w tym zakresie poważne

różnice mikroregionalne. Najpoważniejsze z nich widoczne są pomiędzy danymi z diagramów w Kotlinie Jasielskiej (Tarnowiec, Roztoki — K. Harmata 1987), a diagramami z części Dołów, rozciągających się dalej na

Ryc. 1. Zasięg kopalnych jezior (ukośne szrafy) na SE od krosna i oznaczone trójkątem miejsce pobrania prób paleobotanicznych w obrębie torfowiska „Kępa” (wg T. Gerlacha 1990)

x — stanowisko archeologiczne Miejsce Piastowe 4

Abb. 1. Bereich fossiler Seen (schräge Schraffen) südöstlich von Krosno und mit dem Dreieck markierte Stelle, wo paläobotanische Proben entnommen wurden im Rahmen des Torfmooses „Kępa” (nach T. Gerlach 1990)

x — archäologische Fundstelle Miejsce Piastowe 4

Рис. 1. Пределы ископаемых озер (косые) на SE от Кросно и обозначенное треугольником место получения палеоботанических образцов в рамках торфяника „Кемпа” (по Т. Герляху 1990)

x — археологическая территория Мейсце-Пястове 4

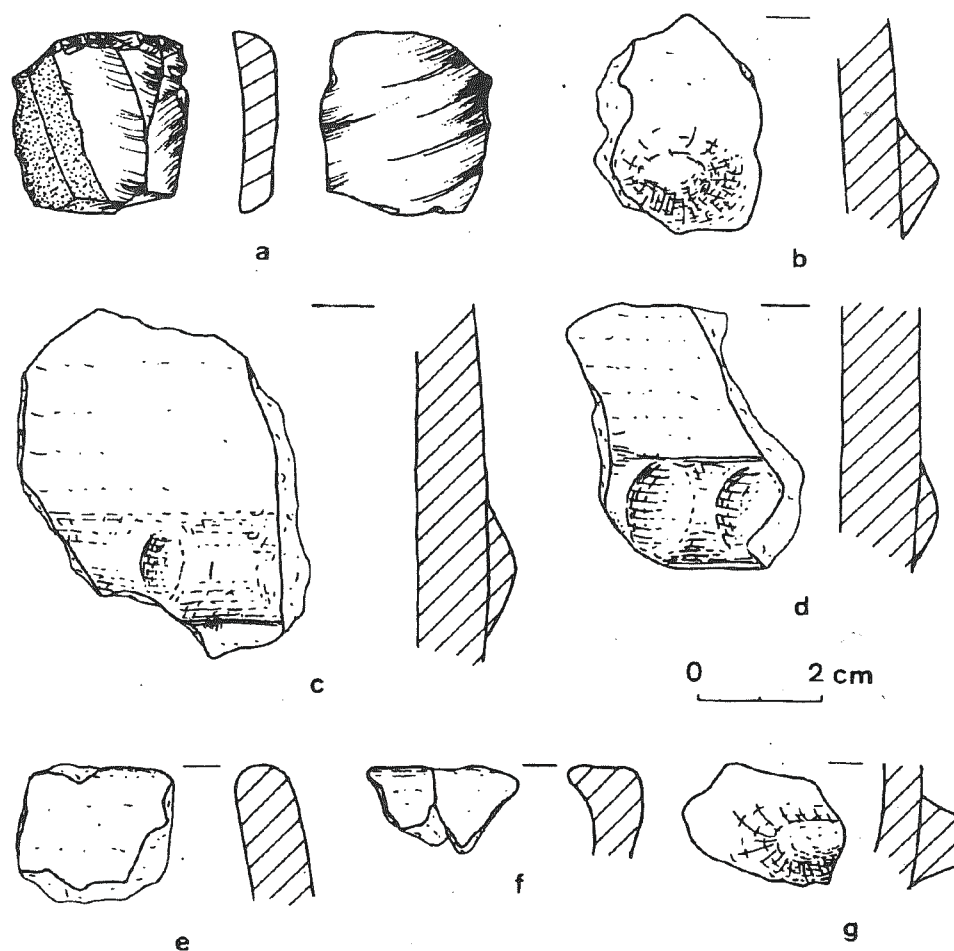
wschód (np. Kępa — T. Gerlach i inni 1972). Dodać przy tym należy, że dane te w obu przypadkach nie są precyzyjne zarówno pod względem ich umiejscowienia w czasie, jak i wymowy paleogeograficznej (wskaźniki odlesienia, uprawy). Wyraźnie wcześniej, bo już w młodszej części okresu atlantyckiego stwierdzono pierwsze wskaźniki antropogeniczne w profilu z Tarnowca (K. Harmata 1987, s. 59), podczas gdy pierwsze takie ślady w diagramie z Kępy pojawiają się w próbach z mniej więcej połowy okresu subborealnego (T. Gerlach i inni 1972, ryc. 5 — wklejka). Wskaźniki młodsze osadnictwa, wyraźnie czytelne w diagramach, eksponowane były dotychczas na zdecydowanie mniejszą skalę niż przytoczone dane o aktywności wczesnorolniczej, w pełnym znaczeniu tego pojęcia.

Rozpoznanie archeologiczne

Urozmaicona rzeźba Dolów, dobrze rozwinięta sieć rzeczna, usytuowanie na przedpolu przełęczy w głównym grzbiecie Karpat — to niektóre z czynników, które mogły stanowić o atrakcyjności tego obszaru dla osadnictwa

prahistorycznego i średniowiecznego. Badania archeologiczne, które mogłyby to przypuszczenie źródłowo podbudować, zostały na tym obszarze rozpoczęte na większą skalę dopiero w latach osiemdziesiątych, głównie w ramach programu AZP. Z akcji, które jego wdrożenie poprzedziły, wymienić należy przede wszystkim pionierskie prace dr Józefa Janowskiego (por. np. J. Janowski 1963; 1964; 1966). Jednak nadal, pomimo sporej liczby odkrytych stanowisk, nie doszło do badań wykopaliskowych, które dostarczyłyby większej ilości materiału, zwłaszcza o charakterze datującym. Określenie chronologii i kulturowa identyfikacja zabytków ruchomych napotyka zatem wciąż na poważne trudności, co dotyczy głównie ceramiki, znajdowanej w stanie zaawansowanego zniszczenia. Dlatego też każda inicjatywa wykopaliskowa stwarza możliwość pełniejszego wglądu w tak mało znany obraz kulturowy tego rejonu.

Szczególnie niewiele takich prac podjęto dotychczas w centralnej części Kotliny Jasielsko-Krośnieńskiej. Na uwagę zasługują sondáže, jakie przeprowadzone zostały

Ryc. 2. Miejsce Piastowe, woj. Krosno, stan. 4, a — drapacz krzemienisty, b-g — wybrane fragmenty naczyń glinianych

Abb. 2. Miejsce Piastowe, Wojewodschaft Krosno, Fundstelle 4, a — Feuersteinkratzer, b-g — ausgewählte Tongefäßfragmente

Рис. 2. Мейсце-Пястове, Кросненское воеводство, стоянка 4, а — кремневый скребок b-g — избранные фрагменты глиняных сосудов

w Rogach, na stan. 2 (E. Pohorska-Kleja 1981), w Żarnowcu, na stan. 1 (A. Muzyczuk 1992), w Korczynie, na stan. 13 (badania A. Muzyczuk i J. Ginalskego), niepublikowane — por. Archiwum Muzeum Okręgowego w Krośnie) i w Ladzinie, na stan. 12 (J. Ginalski 1992).

Odkrycie stanowiska 4 w Miejsu Piastowym

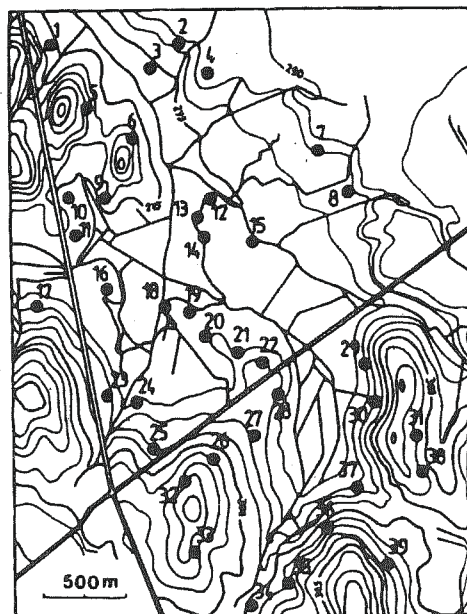
Ciekawe wyniki interdyscyplinarnych badań osadów organogenicznych zbiornika Kępa koło Miejsca Piastowego (T. Gerlach i inni 1972) wpłynęły na wytypowanie najbliższego sąsiedztwa owego torfowiska do szczegółowych badań powierzchniowych¹. Wśród stanowisk, jakie w ich rezultacie zostały rozpoznane, obiektem wyróżniającym się ilością zebranego materiału i topografią było stanowisko 4 w Miejsu Piastowym.

Zostało ono zlokalizowane w 1982 roku w dolnej partii cypłowatej formy terenowej (282,0 m npm), około 400 m na lewo od szosy z Miejsca Piastowego do Łęzan (ryc. 1). Wiosną 1984 roku przeprowadzona została dodatkowa weryfikacja stanowiska. Z badań powierzchniowych na stanowisku pochodzi (łącznie z obu akcji poszukiwawczych — 1982, 1984): drapacz z krzemienia jurajskiego (ryc. 2: a), łuszcza krzemienista, odlupek z margla tzw. dynowskiego i 52 fragmenty naczyń glinianych, lepionych ręcznie. Około 600 m na NW od stanowiska znaleziona została przy pracach melioracyjnych gładzona siekierka, odniesiona do neolitu (T. Gerlach 1981). Ten fakt i cechy niektórych zabytków znalezionych na powierzchni (drapacz o parametrach neolitycznych), sugerował przed rozpoczęciem wykopalisk neolityczną chronologię obiektu²,

Badania wykopaliskowe w Miejsu Piastowym

W trakcie prac wykopaliskowych na stan. 4 przebadany został obszar o powierzchni 87,5 m². Założony został wykop główny o powierzchni 62,5 m² oraz sieć niewielkich sond. We wszystkich wykopach uchwycony został następujący układ warstw. Pod warstwą współczesnego humusu o miąższości ok. 25 cm zalegała warstwa kulturowa o grubości 20–30 cm, poniżej zaś skała macierzysta w postaci słabo związanego piaskowca fliszowego oraz gliny zwietrzeliśkowej. W części E wykopu głównego odnotowane zostały ubytki warstwy kulturowej, spowodowane wymodelowaniem orką terasy śródpolnej. Wspomniana warstwa miała silnie próchniczny charakter, jednolitą konsystencję i intensywnie czarną barwę. W warstwie tej, łącznie we wszystkich wykopach, znalezionych zostało kilkanaście niewielkich fragmentów naczyń, bryłki polepy i okruchy margla krzemionkowego.

Zdecydowaną większość stanowiły fragmenty naczyń średnio- i grubościennych, najprawdopodobniej ręcznie lepionych garbków, z gliny schudzonej domieszka ostrokrawędzistego tłuczka mineralnego (sporadycznie czarnego rogowca menilitowego, częściej zaś piasku), o powierzchniach mocno zniszczonych, brunatnej lub pomarańczowej barwy. Na kilku z nich widoczny jest ornament w postaci karbowanych listw plastycznych, guzków (ryc. 2: b-d). Znaleziono zostały też 2 fragmenty części brzegowych (ryc. 2: e-f) oraz ułamek brzośca z nasadą taśmowatego ucha (ryc. 2: g). Do wyjątków zaliczyć należy frag-

Ryc. 3. Archeologiczne punkty osadnicze w rejonie kopalnych jezior na SE od Krosna

Abb. 3. Archäologische Besiedlungspunkte im Bereich fossiler Seen südöstlich von Krosno

Рис. 3. Археологические точки заселения в районе ископаемых озёр на SE от Кросно

epoka kamienia (Steinzeit, эпоха камня): 12 — Łęzany, stan. 4, 20 — Miejsce Piastowe, stan. 4, 28 — Miejsce Piastowe, stan. 5, 36 — Targowiska, stan. 12; *schyłkowy paleolit (Endpaläolithikum, поздний палеолит)*: 14 — Łęzany, stan. 2; *neolit (Neolithikum, неолит)*: 19 — Miejsce Piastowe, stan. 1, 21 — Miejsce Piastowe, stan. 7; *neolit lub wczesna epoka brązu (Neolithikum oder Frühbronzezeit, неолит или ранняя эпоха бронзы)*: 1 — Krosno, stan. 77, 5 — Krosno, stan. 78, 25 — Miejsce Piastowe, stan. 13, 32 — Miejsce Piastowe, stan. 20, 34 — Targowiska, stan. 10, 35 — Targowiska, stan. 11, 37 — Targowiska, stan. 8; *wczesna epoka brązu (Frühbronzezeit, ранняя эпоха бронзы)*: 10 — Krosno, stan. 79, 15 — Łęzany, stan. 1, 8 — Łęzany, stan. 6, 17 — Miejsce Piastowe, stan. 17, 30 — Targowiska, stan. 7; *epoka brązu (Bronzezeit, эпоха бронзы)*: 3 — Krosno, stan. 70, 2 — Krosno, stan. 96, 7 — Łęzany, stan. 7, 21 — Miejsce Piastowe, stan. 7, 23 — Miejsce Piastowe, stan. 12, 24 — Miejsce Piastowe, stan. 11, 31 — Targowiska, stan. 6, 37 — Targowiska, stan. 8, 38 — Targowiska, stan. 9, 34 — Targowiska, stan. 10; *epoka brązu lub okres halsztacki (Bronze- oder Hallstattzeit, эпоха бронзы или гальштацкий период)*: 20 — Miejsce Piastowe, stan. 4, 27 — Miejsce Piastowe, stan. 14; *okres rzymski (Römische Kaiserzeit, римский период)*: 4 — Łęzany, stan. 9, 20 — Miejsce Piastowe, stan. 4; *wczesne średniowiecze (Frühmittelalter, раннее средневековье)*: 33 — Miejsce Piastowe, stan. 19, 38 — Targowiska, stan. 9; *średniowiecze (Mittelalter, средневековье)*: 11 — Miejsce Piastowe, stan. 3, 34 — Targowiska, stan. 10; *okres nowożytny (Neuzeit, современность)*: 9 — Łęzany, stan. 5; *blżej nieokreślone prahistoryczne punkty osadnicze (unbestimmte vorgeschichtliche Siedlungspunkte, ближе неопределённые доисторические поселения точки)*: 6 — Łęzany, stan. 8, 9 — Łęzany, stan. 5, 13 — Łęzany, stan. 3, 11 — Miejsce Piastowe, stan. 3, 18 — Miejsce Piastowe, stan. 1, 19 — Miejsce Piastowe, stan. 8, 22 — Miejsce Piastowe, stan. 6, 16 — Miejsce Piastowe, stan. 5, 29 — Targowiska, stan. 5, 31 — Targowiska, stan. 6, 39 — Targowiska, stan. 16.

menty o nieuszkodzonych, gładkich powierzchniach — zewnętrznej brunatnej, wewnętrznej czarnej lub ciemnoszarej.

Opisana ceramika może być datowana na epokę brązu lub wczesną epokę żelaza. Znajdujemy dla niej wiele odpowiedników wśród tradycyjnie odnoszonych do kultury łużyckiej, materiałów z badań typu AZP w międzyrzeczu Wisłoki i Sanu. Nie można też wykluczyć domieszki materiału z okresu wpływów rzymskich (1 fragment tzw. ceramiki siwej?), jednak zły stan zachowania zebranych skorup utrudnia ich wiarygodną identyfikację.

Kontekst osadniczy stan. 4 w Miejsu Piastowym

W bezpośrednim sąsiedztwie stan. 4 w Miejsu Piastowym, nad brzegami kopalnych jezior (Kępa i inne zbiorniki), zostało zlokalizowanych, łącznie z punktami zarejestrowanymi podczas realizacji AZP, 39 stanowisk archeologicznych, datowanych od epoki kamienia po okres nowożytny (ryc. 3)³. Sądząc jedynie na podstawie obserwacji z badań powierzchniowych punkty te, potwierdzające bardzo dużą rozpiętość chronologiczną, dostarczyły praktycznie znikomej ilości zabytków. Może to sugerować brak w strefie brzeżnej jezior osad długotrwale użytkowanych, bądź form osadnictwa, niosących z sobą dużą ilość pozostałości kulturowych. Za taką interpretacją zdają się przemawiać obserwacje poczynione w trakcie badań stan. 4 w Miejsu Piastowym. Wyeksponować wypada w tym przypadku istnienie bardzo słabo nasyconej treścią kulturową, lecz przy tym grubej warstwy kulturowej, w której nie było śladów obiektów nieruchomych. Ważne też, choć może dla innego już toku rozumowania, że warstwa ta prawdopodobnie dochodziła do brzegu jeziora.

Wobec tych stwierdzeń większego znaczenia nabierają położenia wyższe, jako strefa potencjalnie dogodniejsza do zakładania trwalszych osad. Rezultaty badań AZP arkusza 111—74 mogą to potwierdzać. Posłużyć można się tu przykładem zgrupowania osad wielokulturowych o dużym potencjale zabytkowym, które odkryte zostały w wierzchowinowej części ciągu wzgórz na NE (wzgórze ze 328,7 m i sąsiednie) i SE (wzgórze 324,7 m) od badanego stanowiska 4 w Miejsu Piastowym. Przy takiej interpretacji niskie cyple i dolne partie połączonych zboczy nad brzegami zbiorników wodnych mogły skupiać osadnictwo o odmiennym charakterze, stanowiąc strefę na dużą skalę penetrowaną.

Przypisy

¹ Badania te przeprowadzili autorzy niniejszej pracy w 1982 roku. Uczestniczyli w nich okresowo prof. dr hab. Jan Machnik i mgr Jacek Rydlewski.

² Pracami wykopaliskowymi w okresie od 5 do 20 IX 1984 kierował dr Paweł Valde-Nowak z ówczesnego Zakładu Archeologii Małopolski IHKM PAN (dziś Instytut Archeologii i Etnologii PAN — Oddział w Krakowie), w dniach 21—28 IX 1984 zaś mgr Anna Muzyczuk z Muzeum Okręgowego w Krośnie.

³ Arkusze AZP nr 111—74 i 112—74 opracowane przez mgr Annę Muzyczuk i mgr Jerzego Ginalskiego. Materiały i dokumentacja z tych badań znajdują się w Muzeum Okręgowym w Krośnie.

WYKAZ CYTOWANEJ LITERATURY

- Gerlach T.
1972 *Środowisko przyrodnicze powiatu krośnieńskiego*, (w:) Krosno. Studia z dziejów miasta i regionu, I, Kraków, s. 7—39.
1981 *Neolityczna siekierka z Miejsca Piastowego*, „AAC”, XXI, s. 131—134.
1990 *Ewolucja młodoczwartorzędowych zbiorników jeziornych centralnej części Dołów Jasielsko-Sanockich*, „Studia Geomorphologica Carpatho-Balcanica”, XXIV, s. 119—157.
- Gerlach T., Koszarski L., Koperowa W., Koster E.,
1972 *Sédiments lacustres postglaciaires dans la dépression de Jasło-Sanok*, „Studia Geomorphologica Carpatho-Balcanica”, VI, s. 37—61.
- Ginalski J.
1992 *Badania osady wielokulturowej w Ładzinie, gm. Rymanów, na stan. 12.* (w:) Badania archeologiczne w województwie krośnieńskim w latach 1990—1991, Krosno, s. 11—13.
- Harmata K.
1987 *Late-Glacial and Holocene history of vegetation at Roztoki and Tarnowiec near Jasło (Jasło-Sanok Depression)*, „Acta Palaeobotanica”, 27 (1), s. 43—65.
- Janowski J.
1963 *Uwagi o problematyce osadniczej na przedpołu Przełęczu Dukielskiej w okresie wpływów rzymskich*, „SROA za rok 1963”, s. 22—26.
1964 *Badania archeologiczne prowadzone przez Muzeum w Krośnie w roku 1964*, „SROA za rok 1964”, s. 27—28.
1966 *Badania powierzchniowe i weryfikacyjne prowadzone przez Muzeum w Krośnie*, „SROA za rok 1965”, s. 124—1267.
- Kondracki J.
1978 *Karpaty*, Warszawa.
- Muzyczuk A.
1992 *Wyniki badań wykopaliskowych na stan. 1 w Żarnowcu, gm. Jedlicze*, (w:) Badania archeologiczne w województwie krośnieńskim w latach 1990—1991, Krosno, s. 20—22.
- Pohorska—Kleja E.
1981 *Późnorzymska osada w Rogach koło Krosna. Badania w 1979 roku*. Studia i Materiały Muzeum Okręgowego w Krośnie, t. 1, s. 161—166.
- Szafer W., Jaroń B.,
1935 *Pleystoceńskie jezioro pod Jasłem*, „Starunia”, 8, s. 1—20.
- Wójcik A.
1981 *Wiek i geneza kredy jeziornej oraz osadów organicznych w rejonie Roztok koło Jasła*, „Kwartalnik Geologiczny”, 25/4, s. 820—821.
1986 *Osady jeziorne i rzeczne z Roztok koło Jasła*, „Sprawozdania z Posiedzeń Komisji Naukowych PAN”, Oddział Kraków, styczeń-czerwiec 1983, s. 242—244.

Archäologische Untersuchungen im zentralen Teil von Doly Jasielsko-Sanockie in den Jahren 1982—1984

Zusammenfassung

Das größte Becken in den polnischen Flyschkarpaten sind Doly Jasielsko-Sanockie. Sie bilden eine originelle Landschaftszone mit zwei dominierenden Elementen: Reihen exponierten Hügel und weiten Vertiefungen. Geomorphologische Sehenswürdigkeit von Doly sind fossile, um die Wende des Pleistozän und Holozän entstandene Seen, welche allmählich sumpfig wurden. Die in einigen davon analysierten paläobotanischen Profile weisen die Besiedlung seit dem mittleren Neolithikum auf. Mit archäologischen Untersuchungen auf diesem Gebiet wurde im größeren Ausmaß erst in den achtzig Jahren angefangen. Es waren hauptsächlich Forschungen im Rahmen der AZP-Aktion durchgeführt. Im zentralen Teil von Doly wurden keine größeren Ausgrabungsarbeiten unternommen. Beachtenswert wären jedoch Ergebnisse der Sondierungen auf den Siedlungen in: Korczyna, Ledzin, Rogi, Żarnowiec.

Interessante interdisziplinäre Forschungsergebnisse organogenischen Sedimente im Becken Kępa in der Nähe von Miejsce Piastowe trugen dazu bei, daß die Nachbarschaft dieses Torfmooses untersucht wurde. Unter den freigelegten Fundstellen unterscheidet sich besonders die Fundstelle 4 in Miejsce Piastowe, Gemeinde loco (Abb. 1). Im Laufe der Oberflächeuntersuchungen wurden gewonnen: Kratzer aus Jura-Feuerstein (Abb. 2:a). Feuersteinschälfrüch, Spaltstück aus dem sog. Dynów-Mergel, sowie 52 Gefäßfragmente.

Im Herbst 1984 wurden auf dieser Fundstelle Aus-

grabungsarbeiten durchgeführt und 87,5 m² große Ausgrabungen angelegt. Unter dem Humus mit der Mächtigkeit von etwa 25 cm lag 20—30 cm dicke Kulturschicht vom starken Humuscharakter, einhaltiger Konsistenz und intensiv schwarz. Darunter trat gewachsener Boden auf in Form vom schwach gebundenen Flyschsandstein und Verwitterungslehm. In der Kulturschicht wurden einige kleine Gefäßfragmente, Bekleibungsklümpchen, Kieselmergelbruchstücke gefunden. Die Scherben stammten höchstwahrscheinlich aus handgemachten Töpfen von stark zerstörten Oberflächen, auf einigen waren Plastornamente sichtbar (Abb. 2:b-g). Die Keramik ist auf die Bronze- bzw. Früheisenzeit zu datieren. Einzelne Scherben können aus der Zeit der römischen Kaiserzeit stammen (ein Graukeramikfragment?). Glaubwürdige Identifizierung wurde jedoch durch den schlechten Zustand des Materials sehr erschwert.

Infolge der Forschungen wurden in der direkten Nähe der Fundstelle 4 in Miejsce Piastowe 39 archäologische Fundstellen lokalisiert (Abb. 3), die man in die Zeit von der Stein- bis zu der Neuzeit datiert. Die am nächsten gelegenen Fundstellen lieferten wenige Funde, was auf das Bestehen in der Seeküstezone eines im großen Ausmaß penetrierten Gebiets vom nicht präzisierten (heute) Charakter hinzuweisen scheint. Auf die Spuren großer, mehrere Kulturen umfassender Siedlungen vom großen Fundpotential wurde dagegen etwas höher, in den Gipfelteilen der Anhöhen aufgestoßen.

Анна Музычук, Павел Вальде-Новак

Археологические исследования в центральной части Ясельско-Саноцких Долов в 1982—1984 гг.

Резюме

Осенью 1984 г. на этой стоянке проводились раскопки. Заложено выемки общей площадью 87,5 м². Под мягким гумусом толщиной около 25 см культурный слой толщиной 20—30 см сильно перегнойного типа, однородной консистенции и тёмно-чёрного цвета. Ниже выступила основная скала в виде слабо связанного флишевого песчаника, а также обветшалой глины. В культурном слое обнаружено несколько мелких фрагментов сосудов, комки смазки, крошку кремнёвого маргеля. Черепки по всей вероятности представляют собой обломки лепных вручную горшков, с сильно разрушившейся поверхностью, на некоторых виден орнамент (рис. 2, в-д). Керамику можно датировать

эпохой бронзы или ранней эпохой железа. Отдельные черепки могут относиться к периоду римских влияний (фрагменты сизой керамики?), однако достоверную идентификацию затрудняет очень плохое состояние материала.

В результате поисковых исследований в непосредственном соседстве территории 4 в Мейсце-Пястовом локализовано 39 археологических стоянок (рис. 3), датированных от эпохи камня по современность. Самые близко расположенные представили незначительное количество памятников, что может предполагать существование в береговой зоне озёр, исследованного в широком масштабе пространства неопределённого (в

настоящее время) характера. В свою очередь, следы больших поликультурных поселений с большим памятниковым потенциалом, были обнаружены выше, в поверхностных частях холмов.

Самой большой котловиной в польских флишевых Карпатах являются Ясельско-Саноцкие Доли. Они представляют собой оригинальную ландшафтную зону, в которой доминируют два элемента — ряды возвышенных холмов и распростёршиеся низины. Геоморфологической достопримечательностью Долов являются искусственные водоёмы, возникшие на переломе плейстоцена и голоцена, которые постепенно подверглись заболачению. Подвергнутые в некоторых из них палеоботаническому анализу профили показали существование поселенчества, начиная со среднего неолита. Археологические исследования были начаты на этой территории в широких масштабах лишь в 80-е годы, это

были главным образом поисковые работы, проводимые в рамках „Археологической снимки Польши”. В центральной части Долов не предпринято более крупных раскопочных работ, однако внимания заслуживают результаты поисковых работ, проведённые в поселениях в местностях: Корчина, Лядзин, Роги, Жарновец.

Интересные результаты междисциплинарных исследований органических осадков водоёма Кемпа недалеко от Мейсца-Пястового, повлияли на определение ближайшего соседства этих залежей торфа к поверхностным исследованиям. Среди опознанных территорий выделяющимся объектом была территория 4 в Мейсце-Пястовом, гм. одноимённая (рис. 1).

В ходе исследований поверхности были получены: скребок из юрайского кремня (рис. 2:а), кремнёвая лущевка?, осколок из т. наз. дыновского маргия, а также 52 фрагмента сосудов.